

Predgovor

Nina Krmac

*Univerza na Primorskem
nina.krmac@pef.upr.si*

Sanela Hudovernik

*Univerza na Primorskem
sanela.hudovernik@pef.upr.si*

Martina Rodela

*Univerza na Primorskem
martina.rodela@pef.upr.si*

Maja Mezgec

*Univerza na Primorskem
maja.mezgec@pef.upr.si*

Mirjana Radetić-Paić

*Jurja Dobrila University in Pula
miradet@unipu.hr*

Mojca Kukanja Gabrijelčič

*Univerza na Primorskem
mojca.k.gabrijelcic@pef.upr.si*

Ob 50. obletnici ustanovitve Pedagoške fakultete v Kopru s ponosom predstavljamo znanstveno monografijo, ki prinaša zbirko raziskovalnih dosežkov in intelektualnih prispevkov s področja vzgoje in izobraževanja. Kot uredniški odbor smo s strastjo in predanostjo združili bogato znanje, izkušnje ter inovativne pristope raziskovalcev in visokošolskih učiteljev, da bi osvetlili preteklost, reflektirali sedanost in s pomočjo znanstvenih vpogledov usmerili prihodnost pedagoškega dela.

Pedagoška fakulteta v Kopru se je skozi pet desetletij svojega delovanja izkazala kot pomemben steber vzgoje in izobraževanja v Sloveniji ter širše. Njena zgodovina je prežeta z zgodbami predanih pedagogov, ki so gradili temelje sodobne pedagoške znanosti in prakse. V monografiji se ta izjemna dediščina odraža skozi raznolikost tematik, ki jih obravnavajo raziskovalci fakultete in zunanji strokovnjaki.

Vsak članek v monografiji prinaša dragocena sporočila in vpogled v kompleksnost vzgojno-izobraževalnih procesov. Od raziskav o vplivu digitalne tehnologije na učenje matematike do analiz inkluzivnih praks v vrtcih in šolah monografija razkriva širok spekter izzivov, s katerimi se soočajo prihodnji pedagoški delavci. Prav tako ponuja inovativne pristope, ki lahko prispevajo k izboljšanju kakovosti pedagoškega dela in posledično k boljšim izobraževalnim izidom za vse generacije.

Posebna pozornost je v monografiji namenjena vlogi Pedagoške fakultete kot prostora za razvoj in rast mladih raziskovalcev ter visokošolskih učiteljev. Številni prispevki odražajo rezultate raziskovalnih projektov in študijskih programov, ki spodbujajo kritično razmišljanje, raziskovalno dejavnost in inovativne prakse. V prvem delu monografije predstavljamo nove pristope in

inovacije v izobraževanju, s poudarkom na projektnem učenju kulturne dediščine, participaciji v vzgoji in izobraževanju ter zgodovinskem razvoju učnih oblik v Sloveniji. Poudarjamo pomembnost mentoriranja zaključnih del, inovativnih metod poučevanja na daljavo in vloge izobraževanja vzgojiteljev o medpodročnem povezovanju. Obravnavamo odnose in komunikacijo na nekdanjem učiteljišču Portorož – Koper ter uporabo obogatene resničnosti v izobraževanju najmlajših. Sledi osredotočanje na razumevanje in podporo nadarjenim odraslim, raziskovanje dejavnikov, ki otežujejo reševanje besedilnih nalog, ter vpliva osebnosti visokošolskih učiteljev na medosebne odnose. Predstavljamo raziskave o izgorelosti učiteljev, motivih za izbor vzgojiteljskega poklica ter vključevanju ukrajinskih učencev v slovenske osnovne šole. Preučujemo samostojnost prvošolcev pri šolskem delu, metodološke pristranskosti v družboslovni znanosti in oblikovanje metodološke izbire.

V osrednjem delu obravnavamo različne vidike vključevanja otrok s posebnimi potrebami v izobraževalni sistem. Razpravljamo o perspektivah prihodnjih vzgojiteljev glede vključevanja večkulturnih in večjezičnih vsebin v slovenske vrtce, praksah prehoda iz vrtca v osnovno šolo in razvoju oddelkov s prilagojenim programom ter zgodovinskem pregledu obravnave disleksije in vedenjskih motenj. Razpravljamo tudi o refleksiji inkluzivne pedagogike in celostni zgodnji obravnavi otrok z okvaro vida. Preučujemo vpliv staršev in skupnosti na izobraževanje, s poudarkom na projektih, ki spodbujajo deljenje med otroki, mnenjih staršev o rabi zaslonov pri predšolskih otrocih ter skladnosti regulativnega okvira predšolske vzgoje s potrebami staršev.

V zaključnem delu preučujemo različne vidike izobraževanja, pri čemer se osredotočamo na vlogo jezika in kulture, vključno z raziskavami o folklornem udejstvovanju. Prav tako preučujemo vpliv športa in telesne dejavnosti na zdravje ter izobraževanje, pri čemer posebej izpostavljamo možnosti exergaminga za preprečevanje bolečin v križu pri mladostnikih in vpliv športa na narodno identiteto v Prekmurju. Ugotavljamo tudi učinke šolanja na daljavo na telesno aktivnost in učno uspešnost osnovnošolcev. Na koncu posvečamo posebno pozornost zgodovini pouka matematike, pomenu finančnega izobraževanja ter pripravljenosti učencev na prihodnost, s poudarkom na finančnem znanju petošolcev in pomembnosti medpodročnega povezovanja v izobraževalnem procesu.

Zahvaljujemo se vsem avtorjem, ki so s svojim trudom in predanostjo prispevali k nastanku te monografije. Njihova raznolika strokovna znanja, izkušnje in perspektive so obogatile naše razumevanje vzgoje in izobraževanja ter nas spodbudile k nadaljnjemu raziskovanju in izpopolnjevanju pedagoške prakse. Monografija, izdana v okviru 20. znanstvenega sestanka UP PEF, je

odsev naše zavezanosti k trajnemu izboljšanju pedagoške prakse in prizadevanju za kakovostno izobraževanje, ki bo vsakemu posamezniku omogočilo, da doseže svoj polni potencial. Naj bo ta monografija navdih in vir znanja za vse, ki se ukvarjajo s pedagoškim delom in izobraževanjem.